

РЕШЕНИЕ

№ 136

гр. София, 10.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 32 състав,
в открито заседание на 08.12.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Милачкова

при участието на секретаря Детелина Начева, като разгледа дело номер **10246** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.68, ал.1 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗД) във вр. с чл.145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на [фирма] против решение № 710/29.09.2021г. по преписка № 170/2020г. на Комисията за защита от дискриминация (КЗД). Ответникът чрез процесуалния си представител оспорва жалбата като неоснователна.

След като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, съдът в настоящия състав намира, че жалбата е допустима, като подадена в законоустановения за това срок от лице, което има правен интерес от оспорването. Разгледана по същество, тя е основателна.

С процесното решение на основание чл.64, ал.1, чл.65 и чл.66 от ЗЗД Комисията: установила, че дружеството - жалбоподател чрез неосигуряването на достъпна архитектурна среда на обект, находящ се на адрес: [населено място], [улица], затруднява достъпа на лица с увреждане и намалена подвижност до публични места, което е в нарушение на чл.5 от ЗЗД; на основание чл.80, ал.2 от ЗЗД наложила на дружеството имуществена санкция в размер на 250 лв.; на основание чл. 47, т. 4 от ЗЗД предписала на дружеството да предприеме действия по осигуряване на достъпност до обекта; в едномесечен срок от получаването на решението да уведоми КЗД за предприетите мерки.

Производството по издаване на процесното решение е образувано при самосезиране по доклад с вх. № 12-11-1020/06.03.2020г., изготвен от доц. д-р А. В. Д., в рамките на

кампания „Достъпна България». КЗД основала фактическите си установявания на Констативен протокол (КП) с вх. № 12-11-2836/26.07.2019г. по описа на КЗД. Посочва се в КП, че при проверка на състоянието на архитектурна достъпност, извършена на 24.07.2019г. в присъствието на един свидетел (отбелязан като стажант в КЗД), представител на комисията констатирал, че пред входната врата на обекта на горепосочения адрес има две стъпала; няма изградена архитектурна достъпност за хора с увреждания. В хода на проучването по реда на чл. 55 - чл. 59 от ЗЗД дружеството представило становище, в което посочило, че е наемател на обекта, че не е налична предвидената подзаконова нормативна уредба относно проектирането на достъпна среда; че в дружеството е създадена организация, ориентирана към индивидуалните потребности на всеки клиент, като е осигурена възможност за обслужване на посочен от клиента адрес.

При така установените факти, Комисията от правна страна изложила мотиви в оспореното решение, че в българското законодателство, с цел защита правата и интересите на хората с увреждания и намалена подвижност е приета Наредба № РД-02-20-2/26.01.2021 г. за определяне на изискванията за достъпност и универсален дизайн на елементите на достъпната среда в урбанизираната територия и на сградите и съоръженията. „Достъпна среда” по смисъла на §1, т.2 от Допълнителните разпоредби (ДР) на Наредбата е среда в урбанизираните територии, сградите и съоръженията, която всеки човек с намалена подвижност, със или без увреждания може да ползва свободно и самостоятелно. Съгласно чл.2 от Конвенцията за правата на хората с увреждания, са дадени определения на понятията „дискриминация по признак на увреждане“ и „разумни улеснения“. По смисъла на конвенцията, дискриминация по признак увреждане означава всякакво правене на разлика, всякакви ограничения или изключения, основаващи се на увреждане, имащи за цел или последица нарушаване или отменяне на зачитането, признаването или равноправното упражняване на всички права на човека и основни свободи в политическата, икономическата, социалната, културната, гражданската или всяка друга област. Това включва всякакви форми на дискриминация, включително отказ за предоставяне на разумни улеснения. По смисъла на конвенцията понятието „разумни улеснения“ означава всякакви необходими и подходящи модификации и приспособления, които не водят до непропорционално или неоправдано обременяване на околните, когато такива са необходими във всеки конкретен случай, за да се осигури на човека с увреждане признаването или упражняването на всички права и основни свободи наравно с всички останали. Лицата с увреждания се нуждаят от по-специална социална подкрепа и интеграцията им е немислима без осигуряване на архитектурна достъпност до сградите за обществено ползване, за да могат да използват свободно услугите им, както всички останали граждани без увреждания. По смисъла на §1, т.1 от ДР на Наредбата да специализираната закрила на деца на обществени места, „Обществени места“ са общодостъпни за всяко лице места, като обществен транспорт, заведения за хранене, търговски, спортни или развлекателни обекти, кина, театри, стадиони, зали и други.

Посочва се в мотивите на оспореното решение и, че съгласно чл.169, ал.2 от ЗУТ в сила от 01.01.2007г., министърът на регионалното развитие и благоустройството самостоятелно или съвместно с компетентните министри издава наредби за определяне на изискванията за проектирането, изпълнението, контрола и въвеждането в експлоатация на строежите, за дълготрайността на строителните конструкции,

устойчивостта на земната основа, изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания, и изискванията за безопасност на строежите при отчитане влиянието на географските, климатичните и сеизмичните въздействия в съответствие с изискванията по ал. 1 и ал.3, т.1, 2 и 3. Когато строежите не са проектирани, изпълнени и поддържани в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, е налице изграждане на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места, което представлява дискриминация и нарушение на чл.5 от ЗЗДискр. Всички съоръжения като рампи, подземни платформи и асансьори са необходими, за да могат, както всички граждани с увреждания, вкл. хора със зрителни затруднения, така и майки с детски колички да достигнат до публичното място наравно с останалите граждани без странична помощ. КЗД взела предвид и, че съгласно чл.17, ал. 1 от Наредба № РД-02-20-2/26.01.2021г. за определяне на изискванията за достъпност и универсален дизайн на елементите на достъпната среда в урбанизираната територия и на сградите и съоръженията, преодоляването на различни височини вследствие на разликата между нивата на терена се осъществява чрез един или като комбинация от следните елементи: 1) безопасни и лесни за използване стълби; 2) рампи; 3) подедни платформи; 4. асансьори. Съгласно чл.4 от ЗЗД е забранена всяка пряка или непряка дискриминация, основана на увреждане, а текстът на чл.5 от същия закон въздига липсата на изградена и поддържана архитектурна среда, затрудняваща достъпа на лица с увреждания до публични места, в дискриминация. Настоящият състав счита, че макар да е осигурена възможност за обслужване на клиентите на посочен от тях адрес, както и предоставяне на услуги по телефон или имейл, ответната страна следва да изгради достъпна архитектурна среда до обекта посредством „разумни улеснения», вкл. подвижна рампа, платформа и т. н., чрез което да се осигури самостоятелен и безпрепятствен достъп до обекта, в който дружеството развива дейност. Съставът на КЗД приел, че дружеството е извършило нарушение на чл.5 от ЗЗД. Съгласно чл.5 от ЗЗД, тормозът на основата на признаците по чл.4, ал. 1, сексуалният тормоз, подбуждането към дискриминация, преследването и расовата сегрегация, както и изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места, се смятат за дискриминация. Въз основа на изложеното КЗД приела, че дружеството не е осигурило достъпността на горепосочения обект, поради което е извършило нарушение на чл.5, предложение последно от ЗЗД във връзка с §1, т.7 и т.8 от ДР на същия закон.

Съдът в настоящия състав не споделя тези изводи. Съгласно чл.46, ал.1 от Закона за нормативните актове, разпоредбите им се тълкуват в смисъла, който най-много отговаря на други разпоредби и на целта на тълкувания акт. Целите, прогласени в чл.2 ЗХУ, както и останалите разпоредби на същия закон, не налагат извод, че се изисква осигуряване на достъп до всички сгради в цялост. Изграждането на архитектурен достъп не е самоцел. По-специално общите изисквания, установени в раздел IV «Достъпна среда и разумни улеснения, достъпна информация и осигуряване на лична мобилност» на Глава IV от ЗХУ създават изисквания към проектирането, т. е., към бъдещите проекти за градоустройство и строителство. Те не налагат задължително преустройство на съществуващите сгради, ако друга разумна и съразмерна мярка би постигнала същата цел – да предостави реален достъп на лице с увреждане до съответната администрация. Противен извод не намира основание и в Конвенцията за правата на хората с увреждания и в частност, чл.9 от нея. Държавите - страни по

същата конвенция дължат да предприемат подходящи мерки за осигуряване на достъпност, но от систематичното тълкуване на б. «а» и б. «б» на чл.9, т.2 от Конвенцията следва, че достъпността в контекста на разглеждания спор се отнася до предоставяните от съответния стопански субект услуги. Дейността на търговеца е израз преди всичко на свободната стопанска инициатива, която стопанският субект упражнява по своя преценка. Достъпността може да бъде гарантирана чрез различни форми, не непременно чрез архитектурно-строителни решения във всеки търговски обект. Както Конвенцията, така и ЗХУ разглеждат достъпа във взаимовръзка с разумните улеснения за хората с увреждания. В частност, в условията на продължаващи значителен период противоепидемични мерки, между които и ограничен физически достъп до търговските обекти и насърчаване на дистанционните способности за комуникация и предоставяне на услуги, не може да се приеме, че съставлява разумно улеснение за хората с увреждания изграждането на физически достъп до съответния офис на търговеца. Това е така, дори да се приеме, че измежду клиентите на последния има хора с увреждания, чиите физически достъп е бил възпрепятстван, което обстоятелство не се установява, нито се твърди в случая.

В заключение следва да се отбележи и, че съгласно чл.1 от Конвенцията, нейната цел е да насърчава, защитава и гарантира пълноценното и равноправно упражняване на всички права на човека и основни свободи от хората с увреждания и да способства за зачитане на вътрешно присъщото им човешко достойнство. За постигането на тази цел не е предвидено всеобщо задължение за изграждане на конкретни съоръжения. Гаранциите за пълноценно и равноправно упражняване на права се различават във всеки случай съобразно спецификите му и съответно, налагат различни мерки. В случая не се установява реално възпрепятстване на тези права, а съответно, не намират основание наложената имуществена санкция и дадени предписания.

Предвид изложеното и като прецени законосъобразността на оспорения акт съобразно чл.168, ал.1 АПК, съдът в настоящия състав приема, че решението е постановено в установената форма от компетентен орган, без допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, но решението не е в съответствие с материалноправните разпоредби и целта на закона. С оглед изхода на делото и на основание чл.143, ал.1 АПК следва да бъде уважено искането на жалбоподателя за юрисконсултско възнаграждение. Последното съдът определя на 100 лв. съобразно чл.24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, съгласно чл.78, ал.8 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК), субсидиарно приложим на основание чл.144 АПК.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 710/29.09.2021г. по преписка № 170/2020г. на Комисията за защита от дискриминация.

ОСЪЖДА Комисията за защита от дискриминация да заплати на [фирма], с ЕИК[ЕИК], сумата 100 (сто) лева – юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на касационно оспорване в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд.

Съдия:

